

EBA/GL/2024/13

9. 10. 2024

Smernice

o načrtih unovčenja v skladu s členoma 47
in 55 Uredbe (EU) 2023/1114

1. Obveznosti glede skladnosti in poročanja

Vloga teh smernic

1. Dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010¹. V skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 si morajo pristojni organi in finančne institucije na vsak način prizadevati za upoštevanje smernic.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA o ustreznih nadzorniških praksah v evropskem sistemu finančnega nadzora oziroma o tem, kako bi bilo treba zakonodajo Unije uporabljati na določenem področju. Pristojni organi iz točke 35 člena 3(1) Uredbe (EU) 2023/1114², za katere te smernice veljajo, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali nadzorniških postopkov).

Zahteve glede poročanja

3. Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 do 10.02.2025 organ EBA uradno obvestiti, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi do tega roka ne bodo poslali uradnega obvestila, bo organ EBA štel, da smernic ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu, ki je na voljo na spletnem mestu organa EBA, z navedbo sklica „EBA/GL/2024/13“. Predložiti jih morajo osebe, ki so pooblaščenice za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov. Organu EBA je treba sporočiti tudi vsako spremembo stanja glede upoštevanja smernic.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) objavljena na spletnem mestu organa EBA.

¹ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

² Uredba (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937 (UL L 150, 9.6.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj>).

2. Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

Predmet urejanja

5. Te smernice določajo (a) vsebino načrta unovčenja, (b) pogostnost pregledov in posodobitev takšnega načrta ter (c) razmere, ki sprožijo izvedbo načrta unovčenja, ki ga morajo izdajatelji žetonov, vezanih na sredstva, in izdajatelji e-denarnih žetonov pripraviti in vzdrževati operativnega v skladu s členoma 47 in 55 Uredbe (EU) 2023/1114.

Področje uporabe

6. Te smernice se uporabljajo za izdajatelje žetonov, vezanih na sredstva, in e-denarnih žetonov (kot so opredeljeni v točkah 6 in 7 člena 3(1) Uredbe (EU) 2023/1114).
7. Za izdajatelje e-denarnih žetonov, za katere ne velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev (ker so kreditne institucije ali institucije za izdajo elektronskega denarja, ki izdajajo e-denarne žetone, ki niso pomembni, in jim je zadevni pristojni organ ni naložil v skladu s členom 58(2) Uredbe (EU) 2023/1114), se razdelka „Razporeditev rezerve sredstev za poplačilo terjatev imetnikov žetonov za unovčenje“ in „Likvidacija rezerve sredstev“ iz točke 4.2 ne uporabljata, razen za odstavke, za katere je izrecno navedeno, da se uporabljajo smiselno, enako za kateri koli drug odstavek ali razdelek v smernicah, ob predpostavki, da za izdajatelja velja navedena zahteva.

Naslovniki

8. Te smernice so namenjene pristojnim organom, kot so opredeljeni v točki 35 člena 3(1) Uredbe (EU) 2023/1114.
9. Namenjene so tudi izdajateljem, kot so opredeljeni v točki 10 člena 3(1) Uredbe (EU) 2023/1114:
 - i) žetonov, vezanih na sredstva, kot so opredeljeni v točki 6 člena 3(1) navedene uredbe (izdajatelji žetonov, vezanih na sredstva – ART), in
 - ii) e-denarnih žetonov, kot so opredeljeni v točki 7 člena 3(1) navedene uredbe (izdajatelji e-denarnih žetonov – EMT).

Opredelitev pojmov

10. Če ni določeno drugače, imajo izrazi v teh smernicah enak pomen kot izrazi, ki se uporabljajo in so opredeljeni v Uredbi (EU) 2023/1114.

3. Izvajanje

Datum začetka uporabe

11. Te smernice se začnejo uporabljati 10.02.2025.

4. Načrti unovčenja

4.1 Upoštevanje sorazmernosti

12. Zaradi sorazmernosti bi morali izdajatelji in pristojni organ pri določanju ravni podrobnosti vsebine in pogostosti rednega pregleda načrta unovčenja upoštevati naslednja merila:

- i. razvrstitev žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov kot pomembnih v skladu s členoma 43 in 44 ter členoma 56 in 57 Uredbe (EU) 2023/1114;
- ii. za izdajatelje žetonov, vezanih na sredstva, in izdajatelje e-denarnih žetonov, za katere v skladu z Uredbo (EU) 2023/1114 velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, velikost, nestanovitnost, sestavo, koncentracijo in naravo rezervnih sredstev ter samega žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona;
- iii. več neporavnanih izdaj žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov istega izdajatelja;
- iv. izdaja istega žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona s strani več izdajateljev;
- v. zapletenost in profil tveganja poslovnega modela izdajatelja, ob upoštevanju vseh drugih finančnih ali nefinančnih dejavnosti.

13. Načrti unovčenja, ki jih pripravijo izdajatelji pomembnih žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov, ali več izdajateljev v primeru skupne izdaje žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov, ali izdajatelji z več neporavnanimi izdajami ali kompleksnimi poslovnimi modeli in povečanim profilom tveganja, kot jih določijo, utemeljijo in obvestijo pristojni organi, bi morali:

- i. biti bolj podrobni in celoviti, da se dokaže njihova verodostojnost, izvedljivost in pravočasno izvajanje, ter
- ii. biti revidirani in posodobljeni vsaj enkrat letno.

14. Izdajatelji, ki ne izpolnjujejo meril iz odstavka 13, bi morali načrt unovčenja revidirati in posodobiti, kadar sprememba pomembno vpliva na vsebino načrta unovčenja. To ne posega v možnost pristojnega organa, da od institucij zahteva, da svoje načrte unovčenja posodobljajo pogosteje.

4.2 Splošna načela in cilji načrta unovčenja

15. Kadar ima izdajatelj več kot eno nepravilno izdajo žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov, bi moral načrt unovčenja vsakega žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona ustrezno obravnavati medsebojno povezanost nepravilnih žetonov, vezanih na sredstva, in/ali e-denarnih žetonov.
16. Načrt unovčenja, pripravljen v skladu s temi smernicami, lahko vsebuje osebne podatke o direktorjih, tretjih osebah ali nosilcih ključnih funkcij. V skladu z načelom zmanjšanja obsega podatkov iz točke (c) člena 5(1) Uredbe (EU) 2016/679³ bi morali biti takšni osebni podatki tisti, ki se štejejo za potrebne in zadostne. Pri pripravi načrtov unovčenja in/ali ocenjevanju načrta unovčenja bi morali izdajatelji oziroma pristojni organi ravnati v skladu z ustreznimi določbami Uredbe (EU) 2016/679. Poleg tega bi bilo treba v skladu z načeli varstva podatkov takšne osebne podatke hraniti le toliko časa, kot je potrebno.

Pravična obravnava in neobstoj neupravičene gospodarske škode

17. Izdajatelji bi morali pripraviti načrt unovčenja ter določiti ukrepe in postopek za zagotovitev pravične obravnave vseh imetnikov žetonov in zaščite pravice do unovčenja, povezane z žetonom, kot je opisano v beli knjigi o kriptosredstvu v skladu s Prilogo II in Prilogo III k Uredbi (EU) 2023/1114, in sicer za žetone, vezane na sredstva, oziroma za e-denarne žetone.
18. Za ta namen bi morali v načrtu unovčenja določiti ukrepe in z njimi povezane postopke, da se med drugim zagotovi spoštovanje predvidenega časa in metode za izpolnitev pravice do unovčenja v skladu z Uredbo (EU) 2023/1114 in belo knjigo.
19. Če ni drugače razkrito v beli knjigi o kriptosredstvu ali predvideno v veljavnem nacionalnem pravu, bi morali v načrtu unovčenja predpostavljati, da se vsi imetniki žetonov z istim unovčljivim žetonom obravnavajo enako in so uvrščeni *pari passu*.
20. Za zagotovitev pravične obravnave vseh imetnikov žetonov, kot je navedeno v beli knjigi o kriptosredstvu, bi moral izdajatelj v načrt unovčenja vključiti, kako bo posamezno unovčenje terjatev začasno ustavljeno po sprejetju odločitve pristojnega organa, ki sproži izvajanje načrta unovčenja za urejeno in skupinsko unovčenje žetonov. Za ta namen bi moral izdajatelj upoštevati določbe bele knjige o kriptosredstvu in veljavno zakonodajo, vključno z odstavkoma (3) in (4) člena 46 Uredbe (EU) 2023/1114 in nacionalno insolvenčno pravo.

³ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

Razporeditev rezerve sredstev za poplačilo terjatev imetnikov žetonov za unovčenje

21. Izdajatelji žetonov, vezanih na sredstva, in e-denarnih žetonov, za katere velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, bi morali pripraviti načrt unovčenja ob predpostavki, da se bo preostala rezerva sredstev, na kateri temelji zadevni žeton, vezan na sredstva, in e-denarni žeton, uporabila v korist vseh terjatev imetnikov žetonov za unovčenje, kadar pristojni organ oceni, da izdajatelj ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti do takih imetnikov. To ne bi smelo posegati v pravico imetnikov žetonov, da izdajatelj v skladu z veljavnim pravom, vključno z veljavnim insolvenčnim pravom, poravna del njihove terjatve (če ta obstaja), ki ni poplačan z likvidacijo preostale rezerve sredstev.
22. Ob upoštevanju dejstva, da imajo imetniki žetonov vedno pravico do unovčenja in da načrt unovčenja imetnikom žetonov ne sme povzročiti neupravičene gospodarske škode, bi morali v načrtu unovčenja navesti, kako bodo kriti stroški izvajanja načrta unovčenja, na primer za imenovanje svetovalcev ali posrednikov ali v zvezi z likvidacijo rezerve sredstev.
23. Da se zagotovi učinkovitost pravice do unovčenja in da neupravičena gospodarska škoda ne vpliva na imetnike žetonov, bi moral izdajatelj v načrtu unovčenja zagotoviti, da se lahko stroški likvidacije rezerve sredstev ali drugi stroški, povezani z izvajanjem načrta unovčenja, razporedijo na iztržek likvidacije rezerve sredstev šele po tem, ko je znesek za poravnavo zadevnih terjatev imetnikov žetonov za unovčenje rezerviran.
24. Izdajatelji bi morali v načrtu unovčenja pojasniti tudi, kako takšni stroški niti posredno ne pomenijo provizij za unovčenje, ki jih v skladu s členom 39(3) ali 49(6) Uredbe (EU) 2023/1114 imetnikom žetonov ni mogoče naložiti, brez poseganja v člen 46(1)(a) Uredbe (EU) 2023/1114.
25. Stroški, navedeni v načrtu unovčenja, bi morali biti opredeljeni s preglednimi postopki, biti razumni in ustrezno utemeljeni.
26. Odstavki 22-25 bi se morali smiselno uporabljati za izdajatelje, za katere ne velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, kolikor je to skladno z veljavno sektorsko zakonodajo.

Likvidacija rezerve sredstev

27. Da bi poplačali terjatve imetnikov žetonov na pravičen način in preprečili neupravičeno gospodarsko škodo, bi morali izdajatelji žetonov, vezanih na sredstva, ali e-denarnih žetonov, za katere velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, pripraviti načrt unovčenja, da se v razumnem roku zagotovi čim večji iztržek od likvidacije preostale rezerve sredstev.
28. V ta namen bi moral izdajatelj pripraviti scenarije unovčenja v običajnih in stresnih tržnih pogojih ter določiti strategije likvidacije ob upoštevanju sestave rezerve sredstev.
29. Ob upoštevanju zahteve, da izvedba načrta unovčenja ne sme vplivati na stabilnost rezervnih sredstev na trgu, bi morali takšni scenariji in strategije upoštevati pomembnost rezervnih sredstev na dejanskem trgu takšnih sredstev.

30. Izdajatelji, za katere velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, bi morali pri pripravi takšnih scenarijev upoštevati politiko in postopke za upravljanje likvidnosti, kot je določeno v členu 45(3) Uredbe (EU) 2023/1114 in v skladu s členom 45(7)(b) Uredbe (EU) 2023/1114 in Smernicami organa EBA o skupnih referenčnih parametrih za scenarije stresnih testov, ki so predpisani v členu 45(8) Uredbe (EU) 2023/1114⁴.
31. Scenariji unovčenja bi morali odražati unovčenje v okviru rednega poslovanja, v primeru običajnega insolvenčnega postopka v skladu z nacionalno zakonodajo ali v primeru uporabe strategije reševanja, ki bi veljala za izdajatelja (če je primerno).
32. Pri pripravi strategij likvidacije lahko izdajatelji upoštevajo, da se lahko izvajajo transakcije, kot so pogodbe o začasnem nakupu in transakcije financiranja z vrednostnimi papirji, če so pomembne za povečanje iztržka, pospešitev postopka in omejitev vpliva na trg, na katerem se s sredstvi trguje.
33. Odstavka 31 in 32 bi se morala smiselno uporabljati za izdajatelje, za katere ne velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, v obsegu, ki je skladen z veljavno sektorsko zakonodajo.

Pravočasna izvedba

34. Izdajatelji bi morali zagotoviti, da načrt unovčenja pragmatično in operativno določa ukrepe, ki jih mora izdajatelj sprejeti takoj, v vsakem primeru pa brez nepotrebne odlašanja, ko pristojni organ sprejme odločitev o sprožitvi izvajanja načrta v skladu s členom 47(1) Uredbe (EU) 2023/1114.
35. Načrt unovčenja bi moral vključevati tudi celovito in organizirano načrtovanje faz in povezanih ukrepov, potrebnih za popolno izvedbo načrta, ter prikazati, da se z njimi doseže urejeno unovčenje za vse imetnike žetonov in skladnost takšnih ukrepov z belo knjigo o kriptosredstvu. Poleg tega bi moral biti načrt unovčenja pripravljen na celovit, jasen in razumljiv način, tudi za tretje osebe.
36. Faze pravilnega izvajanja načrta bi morale vključevati:
 - i. takojšnje nadaljnje ukrepe po odločitvi pristojnega organa o sprožitvi načrta unovčenja, vključno z aktiviranjem notranjih postopkov ali pogodbenih dogovorov za vzdrževanje delovanja kritičnih dejavnosti;
 - ii. objavo sporočila, s katerim se imetnike žetonov obvesti o postopku in časovnem okviru za predložitev terjatve za unovčenje in s tem povezane vsebine;
 - iii. če ni vključeno v točko (i), izvajanje likvidacijskih strategij za rezervo sredstev, kot je opredeljeno v razdelku „Likvidacija rezerve sredstev“ zgoraj;

⁴ EBA/GL/2024/08 Na voljo tukaj: [Končno poročilo o smernicah o stresnem testiranju likvidnosti v skladu s členom 45\(8\) uredbe o trgih kriptosredstev \(MiCA\) \(europa.eu\)](#).

- iv. oceno terjatev za unovčenje;
 - v. pripravo načrta razdelitve, in sicer načrta za poplačilo vseh predloženih in pozitivno ocenjenih terjatev za unovčenje z uporabo skupnega zneska iztržkov od likvidacije rezerve sredstev za izdajatelje, za katere velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, ali, za izdajatelje, za katere ne velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, z uporabo sredstev, ki so na voljo za poplačilo terjatev za unovčenje;
 - vi. ureditev in časovni okvir za poravnavo pozitivno ocenjenih terjatev za unovčenje.
37. V načrtu unovčenja bi morali navesti vsako fazo in korak, kjer je treba izpolniti obveznosti za boj proti finančnemu kriminalu za namene izvajanja načrta unovčenja in zlasti izvajanja postopka unovčenja, kot je opisano v spodnjem razdelku.
38. Da bi izdajatelj izpolnil zahtevo po pravočasni izvedbi načrta unovčenja, bi moral upoštevati:
- i. potrebo po zagotovitvi ustrezne pripravljenosti za podporo izdajatelju pri sprejetju pragmatičnih in operativnih ukrepov takoj in v vsakem primeru brez nepotrebne odlašanja po odločitvi pristojnega organa, da sproži izvajanje načrta v skladu s členom 47(1) Uredbe (EU) 2023/1114;
 - ii. razumen čas za izvedbo likvidacijskih strategij, opisanih v razdelku „Likvidacija rezerve sredstev“;
 - iii. razumen čas, dodeljen imetnikom žetonov za vložitev terjatve za unovčenje, kot je določeno v odstavkih 53 do 56 spodaj;
 - iv. čas, potreben za preverjanje in poravnavo terjatve za unovčenje;
 - v. čas, potreben za dokončanje načrta razdelitve, ob upoštevanju njegove kompleksnosti, vključno s številom predloženih terjatev za unovčenje.
39. Izdajatelj mora v načrtu unovčenja navesti predvidene ureditve za zagotovitev varne hrambe izkupička iz likvidacije rezerve sredstev do poravnave terjatev za unovčenje.

4.3 Vsebina načrta unovčenja

Načela upravljanja

40. Izdajatelj bi moral zagotoviti, da načrt unovčenja vsebuje jasen in podroben opis ureditev in postopkov upravljanja, ki zajemajo njegovo pripravo, pregled in posodobitev ter njegovo izvajanje. V načrtu unovčenja bi moral biti zlasti:
- i. naveden član(-i) upravljalnega organa ali oseba(-e) v organizacijski strukturi izdajatelja, odgovorna(-e) za pripravo, posodabljanje in izvedbo načrta unovčenja;

- ii. opisano, kako je načrt unovčenja vključen v okvir notranjih kontrol, kot je navedeno v smernicah EBA o najmanjšem obsegu vsebine ureditev upravljanja za izdajatelje žetonov, vezanih na sredstva⁵, ali drugih ustreznih predpisih, ki se uporabljajo za izdajatelje e-denarnih žetonov;
 - iii. opisani postopki za posodobitev ali pregled načrta v primeru pomembnih sprememb, ki vplivajo na poslovni ali finančni profil izdajatelja ali izdanega žetona(ov);
 - iv. opredeljene ključne dejavnosti, ki jih je treba ohraniti operativne za izvajanje načrta, in določene odgovorne osebe na strani izdajatelja ali pri tretjem ponudniku v skladu z odstavki 42-51;
 - v. določen postopek za sprejetje ukrepov vsake faze, da se zagotovi pravočasno izvajanje načrta unovčenja na podlagi odločitve pristojnega organa v skladu s členom 47(1) Uredbe (EU) 2023/1114; in
 - vi. določena kontaktna(-e) oseba(-e), odgovorna(-e) za komunikacijo z imetniki žetonov, pristojnim(-i) organom(-i) ter nasprotnimi strankami in/ali javnostjo, ter vključeni posodobljeni kontaktni podatki teh oseb znotraj organizacije izdajatelja.
41. Načrt unovčenja bi moral ustrezno odražati učinek imenovanja začasnega upravitelja, kadar je to predvideno v veljavni zakonodaji v skladu s členom 47(2) Uredbe (EU) 2023/1114, vključno s posledico, da upravljalni organ morda ni v celoti ali delno odgovoren za izvajanje načrta unovčenja.

Kritične dejavnosti in pogodbeni dogovori

42. Načrt unovčenja bi moral vključevati pregled kritičnih dejavnosti, ki so potrebne za pravilno izvajanje načrta. Ob upoštevanju organizacijske strukture izdajatelja lahko te dejavnosti vključujejo notranje funkcije izdajateljev ali funkcije, ki jih zagotavljajo tretje osebe. V načrtu unovčenja bi morali na podlagi evidentiranja določiti seznam takšnih strank in opisati veljavne pogodbene pogoje.
43. Takšno evidentiranje kritičnih dejavnosti bi moralo po potrebi vključevati izdajateljevo funkcijo upravljanja tveganj, trgovalno enoto, zakladniško ali finančno funkcijo, ustrezne funkcije in sisteme IKT, funkcijo preprečevanja pranja denarja (če obstaja, odvisno od vrste izdajatelja), odnos s skrbnikom rezervnih sredstev (če obstaja), sodelovanje s finančnimi posredniki (če je potrebno) za dostop do sekundarnih in repo trgov za likvidacijo rezerve sredstev ter odnos s ponudniki storitev kriptosredstev (če je potrebno) za identifikacijo imetnikov žetonov in zbiranje neporavnanih žetonov ali s ponudniki plačilnih storitev (če je potrebno) za izvedbo plačil

⁵ EBA/GL/2024/06 Na voljo tukaj: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-06/611ef3d4-4d67-467f-bf0d-4c2b1dd0ef5e/Final%20report%20on%20draft%20Guidelines%20on%20internal%20governance%20of%20issuers%20of%20ARTs.pdf>.

imetnikom žetonov, ki so ocenjeni kot upravičeni do terjatve za unovčenje, ali za druge povezane dejavnosti.

44. Izdajatelji žetonov, vezanih na sredstva, ki niso pooblaščen subjekti v skladu z Direktivo 2015/849/EU⁶, bi morali v načrtu unovčenja vedno pojasniti, kako bodo vključevali posrednike, za katere velja navedena direktiva, tako da ti posredniki:

- a) izvajajo preverjanja za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (PPDFT), vključno s skrbnim preverjanjem strank imetnikov žetonov, ki so predložili terjatev za unovčenje, ter
- b) izpolnjujejo svoje obveznosti v skladu z Uredbo (EU) 2023/1113 (uredba o prenosu sredstev)⁷ (glej odstavka 55 in 56 teh smernic) v zvezi s prenosom.

45. Glede kritičnih dejavnosti v izdajateljevi organizaciji bi moral izdajatelj v načrt unovčenja vključiti pregled ustreznih notranjih ureditev in postopkov v zvezi z njihovim delovanjem in neprekinjenostjo delovanja, vključno s ključnimi osebami s posodobljenimi kontaktnimi podatki za nujne primere.

46. Glede kritičnih dejavnosti, ki jih zagotavljajo tretje osebe, bi moral načrt unovčenja vključevati seznam vseh takšnih tretjih ponudnikov, ključnih kontaktnih oseb pri izdajatelju in tretje osebe, odgovorne za pogodbo, s posodobljenimi kontaktnimi podatki za nujne primere.

47. Načrt unovčenja bi moral zagotoviti tudi pregled vsebine pogodbenih dogovorov in ponazoriti njihovo ustreznost, vključno z izogibanjem nasprotju interesov, da se doseže pravočasna in pravična operacionalizacija načrta unovčenja. Izdajatelj bi moral tudi potrditi, da takšne pogodbe zagotavljajo neprekinjenost izvajanja, če se aktivira načrt unovčenja.

48. Kar zadeva skrbnike rezervnih sredstev in (morebitne) finančne posrednike, ki so zadolženi za izvrševanje naročil, ki jih izdajatelj zagotovi za likvidacijo rezerve sredstev, bi morali pogodbeni pogoji, opisani v načrtu unovčenja, ustrezno odražati cilj, da se izkupiček od likvidacije rezerve sredstev čim bolj poveča za imetnike žetonov, da se zagotovi najboljša izvedba v korist imetnikov žetonov in da se prepreči neupravičena gospodarska škoda imetnikom žetonov.

49. Izdajatelj bi moral redno posodabljeti seznam tretjih ponudnikov kritičnih dejavnosti in pogodbene pogoje. Kjer je ustrezno, se lahko kot priloge k načrtu unovčenja vključijo pogodbe z najpomembnejšimi tretjimi ponudniki, vključno s skrbniki.

⁶ Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73).

⁷ Uredba (EU) 2023/1113 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev in nekaterih kriptosredstev, in spremembi Direktive (EU) 2015/849 (UL L 150, 9.6.2023, str. 1).

50. Pregled veljavnih pogodbenih dogovorov s tretjimi ponudniki kritičnih dejavnosti izdajatelju ne bi smel preprečiti, da po potrebi sklone pogodbene dogovore z drugimi potrebnimi posredniki v trenutku aktivacije načrta unovčenja, če bi to prispevalo k učinkovitejšemu izvajanju načrta.
51. V ta namen bi moral načrt unovčenja vsaj jasno in operativno ponazoriti postopek izbire posrednikov, vključevati povzetek predlaganih ključnih pogodbenih pogojev (kot so naloge, časovni okvir ali stroški) in kot prilogo k načrtu unovčenja začasni seznam pogojev s seznamom potencialnih pogodbenih partnerjev, s katerimi je izdajatelj sodeloval v nekaterih razpravah/pogajanjih, ter merila za izbor.

Postopek urejenega unovčenja terjatev imetnikov žetonov

52. Izdajatelj bi moral zagotoviti, da načrt unovčenja določa urejen postopek unovčenja terjatev imetnikov žetonov ter da je to izraženo in sporočeno v jasnem, dostopnem in razumljivem jeziku v skladu z navodili o komunikacijskem načrtu v ustreznem razdelku.
53. Takšen postopek bi moral biti operativno opredeljen in zagotavljati pravočasno plačilo terjatev imetnikov žetonov za unovčenje v skladu z zahtevami iz člena 47 Uredbe (EU) 2023/1114 in vsebino bele knjige o kriptosredstvu.
54. V ta namen bi morali v načrtu unovčenja opisati postopke, ukrepe za ugotavljanje in obvladovanje tveganj pranja denarja in financiranja terorizma, ki jih uporablja izdajatelj, ter tehnične zmogljivosti, ki so bile sprejete ali predvidene za postopek:
- i. identifikacije imetnikov žetonov in njihovo upravičenost do unovčenja žetonov;
 - ii. zbiranja in trajne odstranitve unovčenih žetonov iz obtoka ter
 - iii. naknadnega izplačila ali izročitve sredstev imetnikom žetonov.
55. Opis postopka mora vključevati sklicevanje na skladnost z veljavnimi obveznostmi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Načrt unovčenja bi se moral zlasti:
- a) v zvezi s točko (i) odstavka 54 zgoraj sklicevati na izvajanje ukrepov skrbnega preverjanja strank, ki se v skladu z Direktivo 2015/849/EU uporabljajo za imetnike žetonov, ki predložijo terjatev za unovčenje;
 - b) v zvezi s točko (iii) odstavka 54 zgoraj sklicevati na preglede informacij, ki spremljajo prenos sredstev v skladu z Uredbo (EU) 2023/1113, kjer je to ustrezno.

Pristojni organi bi morali izvajati pooblastila in naloge v zvezi z unovčenjem, kot je določeno v teh smernicah, z učinkovitim sodelovanjem in izmenjavo informacij z organi, pristojnimi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, v skladu s členom 94(5) navedene uredbe.

56. V načrtu unovčenja morajo biti jasno navedene zahteve in minimalna vsebina terjatve za unovčenje, ki jo morajo vložiti imetniki žetonov in ki mora vključevati:
- a) identiteto in kontaktne podatke posameznih imetnikov (ime, naslov, e-naslov in/ali telefonsko številko) z navedbo, da bodo vsi osebni podatki obdelani v skladu z Uredbo (EU) 2016/679;
 - b) dokazilo, da je oseba, ki vlaga terjatev, imetnik žetona in je zato upravičena do pravice do unovčenja, za katero je predložena terjatev za unovčenje, ter potrebna jamstva (če obstajajo) s strani imetnika žetona v skladu z belo knjigo o kriptosredstvu;
 - c) informacije, potrebne za prepoznavanje, oceno in obvladovanje vseh tveganj pranja denarja in financiranja terorizma, vključno z izvedbo skrbnega preverjanja strank v zvezi z imetniki žetonov ob unovčenju v skladu z Direktivo (EU) 2015/849;
 - d) število zadevnih žetonov v lasti (vključno z delnimi deleži) in naslove javnih blokovnih verig, ki jih zajema denarnica, v kateri so shranjeni žetoni (če je ustrezno), ter
 - e) navedbo bančnega ali plačilnega računa imetnika žetona za prenos sredstev za poplačilo terjatve za unovčenje ali podobne podatke, potrebne za izročitev sredstev za unovčenje (kjer je to primerno). Takšni bančni ali plačilni računi bi morali biti po možnosti odprti pri kreditnih ali plačilnih institucijah EU in v nobenem primeru ne bi smeli biti odprti v tretjih državah z visokim tveganjem za pranje denarja in financiranje terorizma, kot je navedeno v členu 9 Direktive (EU) 2015/849.
57. Zgoraj navedene informacije, ki so vključene v terjatev za unovčenje, bi morale izdajatelju omogočiti tudi oceno upravičenosti imetnikov žetonov do unovčenja, kar je predhodna faza za odobritev zbiranja in trajne odstranitve unovčenih žetonov iz obtoka. V ta namen bi morale biti v načrtu unovčenja določeno, kako se bo izvajal mehanizem izročitve žetona proti plačilu. Predvsem bi morale biti navedeno, kako bo izdajatelj vsak unovčeni žeton zbral in ga nato umaknil iz obtoka (ali „sežgal“), tako da ga nobena stranka ne bo mogla več vrniti v obtok, zamenjati, prenesti ali prodati.
58. V načrtu unovčenja bi morali pojasniti tudi ustrezne vire informacij ter predvidene ukrepe in postopke, ki se bodo izvajali ali uporabljali za uskladitev števila žetonov, terjanih za unovčenje, s številom žetonov v obtoku.
59. Načrt unovčenja bi moral vključevati vse ustrezne korake, ukrepe in postopke za pripravo načrta razdelitve za poplačilo imetnikov žetonov, ki so vložili terjatev za unovčenje, ki je bila pozitivno ocenjena.

Komunikacijski načrt

60. Načrt unovčenja bi moral vključevati komunikacijski načrt, ki se nemudoma aktivira po sprejetju odločitve pristojnega organa, da sproži izvajanje načrta unovčenja v skladu s členom 47(1) Uredbe (EU) 2023/1114.

61. Komunikacijski načrt bi moral vključevati vsaj:

- a) osnutek javnega obvestila, ki ga je treba posredovati javnosti, in
- b) osnutke obvestil o komunikaciji s tretjimi ponudniki kritičnih dejavnosti, s katerimi je treba vzpostaviti stik takoj po aktivaciji načrta unovčenja. Kadar so obvestila o komunikaciji dogovorjena v zadevnih pogodbah, bi jih morali priložiti načrtu unovčenja.

Izdajatelj bi moral zagotoviti, da je komunikacijski načrt za unovčenje imetnikov žetonov skladen z drugimi obstoječimi komunikacijskimi načrti.

62. Osnutek javnega obvestila bi moral biti pripravljen tako, da bi imetnike žetonov obvestili o aktivaciji načrta unovčenja na podlagi odločitve pristojnega organa z namenom urejenega, pravočasnega in pravičnega unovčenja žetonov brez povzročanja neupravičene gospodarske škode in v skladu s pogoji iz bele knjige o kriptosredstvu.

63. Da bi dosegli širšo javnost in največje število imetnikov žetonov, bi morali v načrtu unovčenja navesti medijske kanale, na katerih bi morali obvestilo objaviti. Pri tem bi moral izdajatelj dati prednost tistim, ki jih običajno uporablja za komuniciranje z javnostjo in trgom ter za oglaševanje svojih izdelkov in storitev.

64. V osnutku javnega obvestila bi morali biti v jasnem in netehničnem jeziku opisani glavni koraki postopka unovčenja in ukrepi, ki naj bi jih imetniki žetonov izvedli v navedenem časovnem okviru, da bi bil njihov žeton unovčen.

65. V ta namen bi moral osnutek javnega obvestila vsebovati vsaj:

- a) točen datum in čas, ko je bil načrt unovčenja aktiviran na podlagi odločitve pristojnega organa;
- b) minimalno vsebino terjatve za unovčenje, kot je določeno v odstavku 56 teh smernic;
- c) časovni okvir od objave takšnega obvestila, v katerem morajo imetniki žetonov vložiti terjatev za unovčenje pri izdajatelju ali (če je primerno) pri tretjih ponudnikih storitev v skladu s tem, kar je navedeno v beli knjigi, in
- d) način, tehnično podpora in lokacijo, kjer bi imetniki žetonov morali vložiti svojo terjatev za unovčenje, npr. natančen portal izdajatelja ali, kjer je ustrezno, tretje osebe. Sprejeta(-e) rešitev(-e) ne bi smela(-e) diskriminirati imetnikov žetonov, npr. zaradi njihovega kraja prebivališča.

Izdaja istega žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona s strani več izdajateljev

66. Kadar žeton, vezan na sredstva, izda več izdajateljev, ali kadar pomemben e-denarni žeton izda več izdajateljev, ki niso kreditne institucije, Uredba (EU) 2023/1114 določa, da je treba vzpostaviti enotno rezervo sredstev, da se zagotovi ustrezen mehanizem za stabilizacijo žetona.
67. Glede na to bi moral biti načrt unovčenja sestavljen iz dveh oddelkov: prvega, ki je skupen vsem izdajateljem in o katerem se dogovorijo vsi izdajatelji, ter drugega, ki je specifičen za vsakega izdajatelja.
68. Izdajatelji bi morali usklajeno pripraviti in sprejeti skupni del načrta unovčenja, ki bi moral vsebovati vsaj naslednje dele:
- i. splošna načela in cilje, ki urejajo načrt unovčenja, kot so navedeni v razdelku „Splošna načela in cilji načrta unovčenja“ teh smernic;
 - ii. razdelek „Kritične dejavnosti in pogodbeni dogovori“ teh smernic, da se opredelijo kritične dejavnosti, pod nadzorom katerih bi moral izdajatelj delovati za namene učinkovitega izvajanja skupnega načrta unovčenja;
 - iii. razdelek „Postopek urejenega unovčenja terjatev imetnikov žetonov“;
 - iv. razdelek „Komunikacijski načrt“;
 - v. učinkovito usklajevanje med izdajatelji pri pripravi, pregledu in posodabljanju načrta unovčenja;
 - vi. učinkovito usklajevanje med izdajatelji za pravilno izvajanje načrta po njegovi aktivaciji z odločitvijo pristojnega organa; in
 - vii. zavezo vseh izdajateljev, da bodo v celoti in vestno izpolnjevali pogoje skupno dogovorjenega načrta unovčenja.
69. Za zagotovitev ustreznega usklajevanja bi morali izdajatelji v načrtu unovčenja imenovati enega od njih za koordinatorja, ne da bi to vplivalo na ustrezno odgovornost vsakega izdajatelja. Slednjega bi lahko izbrali ob upoštevanju primerjalnih izkušenj različnih izdajateljev pri poslovanju in stopnje zrelosti njihove notranje organizacije, vloge v interakciji s skrbniki in drugimi tretjimi ponudniki ali posredniki ter pomembnosti njihovega sodelovanja pri izdaji. Naloge usklajevanja lahko vključujejo pripravo, pregled in posodobitev načrta unovčenja, izvajanje razdelka o komunikacijskem načrtu ter usklajevanje upravljanja in izvajanja načrta unovčenja.
70. Drugi razdelek načrta unovčenja bi moral biti posebej prilagojen notranji organizaciji posameznega izdajatelja. Izdajatelji bi morali zlasti določiti ustrezne ukrepe, s katerimi bi zagotovili uporabo:

- i. razdelka „Načela upravljanja“ teh smernic; in
- ii. razdelka „Kritične dejavnosti in pogodbeni dogovori“, ob upoštevanju kritičnih dejavnosti v organizaciji izdajatelja ali tistih, ki jih zagotovijo tretje osebe in morajo biti operativne za učinkovito izvajanje načrta unovčenja.

71. Pristojni organi vsakega izdajatelja, ki sodeluje pri izdaji, bi se morali pravočasno medsebojno posvetovati in sodelovati pri ocenjevanju načrta unovčenja, ki ga predložijo izdajatelji.

72. Pristojni organi bi se morali med seboj posvetovati in sodelovati pri ocenjevanju, ali so izpolnjeni razlogi za sprožitev načrta unovčenja. Pristojni organi bi se morali izogibati aktiviranju načrta unovčenja, kadar negativne učinke na neporavnani znesek žetona, vezanega na sredstva, ali e-denarnega žetona, ki izhajajo iz nezmožnosti ali verjetne nezmožnosti enega izdajatelja, da izpolni svoje obveznosti, nemudoma odpravi eden ali več drugih izdajateljev na način, ki preprečuje negativen vpliv na zaupanje imetnikov žetonov, na pravice imetnikov žetonov ali na stabilnost trgov.

Interakcija načrta unovčenja z drugimi postopki

73. Izdajatelj bi moral upoštevati, da sta načrt sanacije, pripravljen v skladu s členom 46 Uredbe (EU) 2023/1114, in načrt unovčenja dva ločena dokumenta, ki obravnavata dve različni fazi in situaciji morebitne krize izdajatelja, vendar bi morala biti skladna, zlasti kar zadeva ureditev notranjega upravljanja in upravljanja tveganj, postopke ter opredelitev sistemov IT in kritičnih dejavnosti.

74. Kadar je izdajatelj kreditna institucija ali subjekt, ki spada na področje uporabe Direktive 2014/59/EU⁸, ali centralna nasprotna stranka, za katero velja Uredba (EU) 2021/23⁹, bi moral izdajatelj pripraviti načrt unovčenja skladno s svojim načrtom reševanja in zahtevami glede rešljivosti. V ta namen bi moral izdajatelj upoštevati strategijo reševanja subjekta, opredeljene ključne funkcije in ureditve o ravni storitev, ki so bistvene za neprekinjeno poslovanje subjekta, ter si prizadevati za zagotovitev nemotenega delovanja strategije reševanja in načrta unovčenja hkrati.

75. Če bi ukrepi, pogodbeni dogovori, postopki in sistemi, ki jih je izdajatelj predvidel v načrtu unovčenja, lahko kakor koli negativno vplivali na rešljivost subjekta, bi moral izdajatelj o njih obvestiti organ za reševanje v opombi kot prilogi k načrtu unovčenja. To ne posega v pregled načrta unovčenja, ki ga opravi organ za reševanje ob upoštevanju rešljivosti subjekta, in v njegovo

⁸ Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Direktive Sveta 82/891/EGS, ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190).

⁹ Uredba (EU) 2021/23 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014, (EU) št. 806/2014 in (EU) 2015/2365 ter direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2007/36/ES, 2014/59/EU in (EU) 2017/1132 (UL L 22, 22.1.2021, str. 1).

pristojnost, da pristojnemu organu predloži priporočila v skladu s členom 47(4) Uredbe (EU) 2023/1114.

76. Glede na to, da načrt reševanja pripravi organ za reševanje, načrt unovčenja pa izdajatelj, bosta oba načrta ločena dokumenta.

4.4 Pogostnost pregleda in posodobitve

77. Da bi zagotovili, da načrti unovčenja ves čas ostanejo operativni in učinkoviti, morajo izdajatelji redno pregledovati in posodabljati take načrte, tudi v primerih pomembnih sprememb, ki vplivajo na izdajatelja ali njegovo poslovno okolje, kot je podrobneje opisano v odstavku 79, ter revidirani načrt unovčenja predložiti pristojnemu organu v oceno. Vsaka sprememba načrta sanacije bi morala privedi do takojšnjega in pravočasnega pregleda načrta unovčenja, da se oceni, ali je še vedno skladen z novo različico načrta sanacije.

78. Pri pogostosti pregleda bi morali upoštevati načelo sorazmernosti, kot je opredeljeno v odstavku 12, in smernice o pogostosti pregleda načrta unovčenja v skladu z odstavkoma 13 in 14.

79. Poleg tega bi moral izdajatelj načrt unovčenja nemudoma pregledati in posodobiti tudi ob pojavu pomembnih sprememb, zlasti v zvezi s:

- i. poslovnim modelom ali organizacijsko strukturo izdajatelja;
- ii. naravo žetona, vključno s pravicami in obveznostmi, povezanimi z žetonom;
- iii. tržnimi razmerami, ki vplivajo na izdajatelja ali rezervo sredstev ali uporabo žetona;
- iv. pojavom kakršne koli neznane ranljivosti, zlasti v zvezi s tveganjem na področju IKT ali kibernetiskim napadom, kar bi povzročilo neučinkovitost načrta, in
- v. pravnimi, regulativnimi ali nadzornimi vidiki.

4.5 Sprožilci

80. V skladu s členom 47(1) Uredbe (EU) 2023/1114 se izvajanje načrta unovčenja sproži z odločitvijo pristojnega organa, da izdajatelj „ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti“.

81. Poleg primerov, izrecno navedenih v členu 47(1) Uredbe (EU) 2023/1114, in sicer (i) insolventnosti, (ii) reševanja (kadar je ustrezno) ali (iii) odvzema dovoljenja, te smernice nadalje določajo elemente, na podlagi katerih pristojni organ oceni, ali izdajatelj „ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti“ v skladu z Uredbo (EU) 2023/1114.

82. V primeru začetka izvajanja ukrepov za preprečevanje krize ali ukrepov kriznega upravljanja, kot so opredeljeni v točkah (101) in (102) člena 2(1) Direktive 2014/59/EU, ali ukrepa za reševanje, kot je opredeljen v točki (11) člena 2 Uredbe (EU) 2021/23, pristojni organ ne bi smel sprožiti

načrta unovčenja brez predhodnega posvetovanja in usklajevanja z ustreznimi bonitetnimi organi ali pristojnimi organi za reševanje v skladu z Direktivo 2013/36/EU¹⁰, Direktivo 2014/59/EU ali Uredbo (EU) 2021/23, če za izdajatelja veljajo te direktive in ta uredba.

83. Pri ocenjevanju, ali izdajatelj „ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti“ v skladu z Uredbo (EU) 2023/1114, bi moral pristojni organ med drugim upoštevati vidike iz točk (i) do (iii) odstavka 84, ki se nanašajo izključno na zahteve iz naslova III ali naslova IV, kot je ustrezno, Uredbe (EU) 2023/1114 in v okviru nadzora pristojnega organa.
84. Vidiki, ki bi jih moral pristojni organ med drugim upoštevati pri ocenjevanju, ali izdajatelj „ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti“ v skladu z Uredbo (EU) 2023/1114, so naslednji:
- i. kapitalski položaj izdajatelja: kršitev zahtev iz člena 35(1) do (5) in člena 45(5) Uredbe (EU) 2023/1114;
 - ii. likvidnostni položaj izdajatelja v skladu z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2023/1114 in/ali rezerve sredstev:
 - kršitev likvidnostnih zahtev ali, če velja zahteva po vzdrževanju rezerve sredstev, kršitev zahtev v zvezi z ravno in sestavo rezerve sredstev iz poglavij 3 in 5 naslova III Uredbe (EU) 2023/1114, vključno z vsemi specifikacijami v skladu s členi 36(4), 38(5) in 45(7)(b) navedene uredbe, ko se uporabijo ustrezne delegirane uredbe, na način, ki bi upravičil odvzem dovoljenja izdajatelja s strani pristojnega organa;
 - nezmožnost plačila dolgov in obveznosti ob zapadlosti; in
 - rezerva sredstev je nižja od obveznosti;
 - iii. v zvezi z izdajatelji žetonov, vezanih na sredstva, ki so pridobili dovoljenje v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2023/1114, druge zahteve za nadaljnje dovoljenje:
 - v zvezi z ureditvami upravljanja: kopičenje bistvenih slabosti ali pomanjkljivosti na ključnih področjih ureditev upravljanja ali funkcij notranje kontrole, vključno z upravljanjem tveganj in upravljanjem tveganj IKT, ki imajo same ali skupaj bistven negativen bonitetni vpliv na izdajatelja in/ali njegovo operativno odpornost; ali kateri koli drugi elementi, ki jih pristojni organ šteje za pomembne;
 - bistvene pomanjkljivosti, ki imajo lahko skupaj pomemben negativen bonitetni vpliv na izdajatelja, kot je na primer večje zmanjšanje ugleda zaradi pomanjkanja

¹⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338)

preglednosti pri poslovanju in delovanju ali nepopolnega/netočnega razkritja informacij.

85. Pristojni organ bi moral pri ocenjevanju nezmožnosti ali verjetne nezmožnosti izdajatelja, da v bližnji prihodnosti izpolni veljavne zahteve, kot je določeno tudi z zgornjimi dejavniki, svojo odločitev utemeljiti tudi na elementih, ki med drugim vključujejo:
- i. pomemben neugoden razvoj v makroekonomskem okolju, ki lahko ogrozi izdajateljev položaj glede lastnega kapitala, likvidnostne zahteve in/ali sredstev, ki zagotavljajo pravice imetnikov žetonov do unovčenja, vključno z ustreznim razvojem obrestnih mer, zamrznitvijo trga ali gospodarsko rastjo; takšen razvoj bi moral znatno negativno vplivati na poslovni model izdajatelja, obete za njegovo dobičkonosnost, likvidnostni položaj, sposobnost preživetja in njegovo rezervo sredstev;
 - ii. znatno poslabšanje dojemanja izdajatelja na trgu, na primer zaradi ovir pri hitrem dostopu do sredstev, ki zagotavljajo pravice imetnikov žetonov do unovčenja, kot je poslabšanje profila solventnosti kreditne institucije, ki hrani izdajateljeve vloge ali opravlja skrbniške storitve, ali negativna nestanovitnost visoko likvidnih finančnih instrumentov v rezervi sredstev ali visokokakovostna likvidna sredstva, ki sestavljajo zahtevo glede količnika likvidnostnega kritja;
 - iii. znatno poslabšanje tržnih razmer, ki bi lahko privedlo do množične prodaje žetonov, vezanih na sredstva, in e-denarnih žetonov s strani imetnikov žetonov med drugim zaradi velikega in/ali stalnega negativnega razhajanja med tržno vrednostjo žetona in tržno vrednostjo sredstev, na katera je vezan žeton, idiosinkratičnega šoka, povezanega z določenim premoženjem, na katerega se nanaša žeton, vezan na sredstva, in e-denarni žeton, naraščajoče in velike nestabilnosti trga kriptosredstev, medsebojne povezanosti med finančnim sistemom in kripto dejavnostmi pri izdajateljih, ki bi lahko delovali kot vir širjenja krize (idiosinkratične ali tržne), ali izgube zaupanja imetnikov žetonov.
86. Dejavnike in elemente, navedene v teh smernicah oziroma v odstavkih 84 in 85, bi morali skrbno in celovito analizirati ter utemeljiti. Ugotovitev, da izdajatelj ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti, bi morala ostati predmet strokovne presoje in ne bi smela samodejno izhajati iz katerega koli od tukaj opisanih elementov. To zlasti velja za razlago elementov, na katere lahko vplivajo dejavniki, ki niso neposredno povezani s položajem izdajatelja.
87. Pristojni organ bi moral pri določanju, ali izdajatelj ne more ali verjetno v bližnji prihodnosti ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti iz Uredbe (EU) 2023/1114, svojo odločitev med drugim utemeljiti na oceni elementov, opisanih v tem razdelku, in po potrebi ob upoštevanju neuspešnosti predhodne aktivacije sanacijskih možnosti, predvidenih v načrtu sanacije, ki ga je izdajatelj pripravil v skladu s členom 46 Uredbe (EU) 2023/1114, ali neuspešnosti sanacijskih možnosti za odpravo problematičnega stanja. Kljub temu predhodna aktivacija načrta sanacije ne bi smela biti nujen pogoj za aktivacijo načrta unovčenja.

88. V večini primerov se pričakuje, da ugotovitev pristojnega organa, da izdajatelj ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti, ne temelji le na enem, ampak na več dejavnikih iz teh smernic. Kljub temu bi v nekaterih okoliščinah tudi izpolnitev le enega pogoja odvisno od njegove resnosti in bonitetnega vpliva, zadoščala za odločitev pristojnega organa, da sproži načrt unovčenja.

